

Severni Vietnam hitro popravlja vojno škodo

Ko dobiva življenje zopet skoraj normalno obliko, ne računa nihče več z možnostjo obnove letalskih napadov.

WASHINGTON, D.C. — Od vseh strani prihajajo poročila, da obnova Severnega Vietnama hitro napreduje po marcu, ko je bilo ustavljeno bombardiranje. Skoraj popolnoma je obnovljen železniški promet, bombardirane mostovi so popravljeni. Proti cestah se vrača na normalno raven. Posebno hitro sta si opomogla Hajfong in Hanoi, kjer je popravljenih tudi veliko stanovanjskih poslopij. Prebivalci se hitro vračajo v bombardirana mesta, celo otroci so se vrnili k staršem v mestih. Seveda še ni vse popravljeno. Kjer obnova zastaja, je to treba pripisati pomanjkanju delavcev. Režim noče dovoliti brezposelnim kitajskim delavcem, da bi prišli na pomoč.

Tudi gospodarstvo si je že opomoglo. Nekaj industrij je že znova v pogonu, večina pa obratuje le deloma. Čuti se še zmanjšan pomanjkanje industrijskih surovin. Največ preglavice dela morskim in rečni promet, ker v pristaniščih manjka mehanizacije prekladanja. To se posebno hudo čuti v Hajfongu.

Letos je deželo prizadelo hudo deževje, zvezano z velikimi poplavam, zato je morala vlada poslati kakih 600.000 delavcev na deželo, da popravljajo škodo, ki jo je povzročilo slabo vreme.

Na normalno se vrača tudi trgovina, toda večina predmetov za prehrano je pa še zmeraj vezana na uradne nakaznice. Med ljudmi pa vlada prepričanje, da do novega bombardiranja ne bo več prišlo.

Kdo bo kaj v politiki l. 1970?

CLEVELAND, O. — Na to vprašanje že iščejo odgovor naši ohajski politiki. Seveda v prvi vrsti republikanci, ki jih letošnje zmage še niso streznile. Tako se med njimi že vrši debata, kdo naj bo naslednik demokratskega senatorja Younga, ki mu poteče mandat v dveh letih.

Največ upanja ima sedanji guverner Rhodes, ker ne more več kandidirati za guvernerja. Menda hoče posnemati F. J. Lauschea in kandidirati za senatorja. To seveda ni prav pristašem kongresnika R. Tafta, ki bi tudi rad prišel v senat, pa je letos zamudil priliko.

Demokratje mislijo na astronava Glenna, rad pa bi menda zopet kandidiral tudi Gilligan. Pravi, da ga letošnji poraz ne vznemirja, kajti zmagal bi bil, ako bi bil dobil na vsakem volišču le povprečno 10 glasov več. To so pa šele prvi kandidatje za Youngovo mesto v senatu. Kaj bo pa napravil Young sam, še ni povedal.

RAIN

Vremenski prerok pravi:

Oblačno in deževno, hladno. Najvišja temperatura okoli 47.

Novi grobovi

Mary Tekaucic
Včeraj je umrla 64 let stara Mary Tekaucic s 429 E. 152 St., roj. Oberstar v Ribnici na Doljenjskem, od koder je prišla l. 1920, vdova po l. 1938 umrlem možu Josephu, mati Mary Kostreba, Irene Tekaucic in Josepha, 8-krat stara mati, sestra Ane Oberstar (v Slov.). Pred leti je živela na E. 65 St. Pokojna je bila članica Podr. št. 25 SZZ, Carniola Hive No. 493 T.M. ter Oltarnega društva pri Sv. Jeromu. Na mrtvaškem odru bo nočoj v Želetovem pogrebem zavodu na E. 152 St., jutri popoldne in zvečer. Pogreb bo v sredo ob 8.45 iz pogrebnega zavoda, v cerkev sv. Jeroma ob 9.30. — Članice Oltarnega društva bodo jutri zvečer ob osmih molile rožni venec in litanije.

Rose Pelcarsky
V petek zvečer je umrla po dolgi bolezni v Marymount bolnici 58 let stara Rose Pelcarsky s 3541 E. 82 St., roj. Papez, sestra Anthonyja Pucell, Charlesa, Rudolpha, s. Matthew Marie O. P. (Ft. Wayne, Ind.), Mary Fortuna, Christine Kozłowski in pok. Josepha. Zaposlena je bila 35 let pri Richman Bros. Co. Bila je članica Sv. Ane št. 150 KSKJ. Pogreb bo iz Fortunovega pogreb. zavoda na 5316 Fleet Avenue jutri, v torek, ob 8.30, v cerkev sv. Lovrenca ob devetih, nato na Kalvarijo.

Predsedniška kandidata v Zahodni Nemčiji

BONN, Nem. — Predsednik republike Heinrich Lübke je 74 let star in bo 30. junija prihodnje leto odstopil, ko bo prišla njegova druga poslovna doba po pet let h kraju. Moža so v zadnjem letu hudo napadali zaradi njegovega dela v času nacizma. Dolžili so ga, da je sodeloval pri gradnji koncentracijskih taborišč.

Za novega predsednika republike sta postavili glavni stranki svoje kandidate. Prva je to storila pred dvema tedni socialistična stranka, ko je imenovala za kandidata pravosodnega zveznega ministra Gustava Heinemann, ki je bil med ustanovitelj Krščansko-socialne unije, pa je nato prešel k socialnim demokratom. Pretekli teden so

krščanski demokrati imenovali za predsedniškega kandidata sedanjega zveznega obrambnega ministra Gerharda Schroederja, o katerem so nekateri napovedovali, da se bo potegoval za mesto zveznega kanclerja. Za predsedniško mesto se je zanimal tudi kancler G. K. Kiesinger, pa se ni zanj javno potegnil.

Ko je l. 1948 Stalin vrغل Tita iz rdečih tovarišij, je ob enem odpovedal tudi vse pogodbe z njim. Tito je postal naenkrat čisto osamljen, komunistični svet ni maral zanj, svobodni svet pa ni mogel razumeti, kaj se godi za železno zaveso. Osamljenost je bila Titu zelo zopna, zato se je oziral po zaveznikih. S pomočjo svobodnega sveta je počasi skoval Balkanski pakt, vojaško zvezo med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. Ker sta Turčija in Grčija tudi članici NATO, so NATO države gledale, da Turčija in Grčija nista prevzeli napram Jugoslaviji nobene obveze, ki bi nasprotovale njihovim (NATO) obvezam napram jugoslovanskim zaveznicam. Balkanski pakt je bil po dolgih poga-

Sorazmerno prepričla udeležba pri volitvah

Letošnjih predsedniških volitev 5. novembra se je udeležilo komaj kakih 60 odstotkov volivnih upravičencev.

WASHINGTON, D.C. — Letošnjih predsedniških volitev se je udeležilo sorazmerno najmanj volivcev v preteklih 12 letih. Pregled volivne udeležbe kaže, da se je volitev 5. novembra udeležilo le okoli 73 milijonov volivcev, kar je komaj 60% vseh volivnih upravičencev. Teh je okoli 120 milijonov.

Leta 1956 se je udeležilo volitev le 60,5 odstotkov volivnih upravičencev, leta 1960 63,8 odstotkov, leta 1964 pa 62 odstotkov. Po pregledu Associated Pressa je bilo vpisanih v volivne imenike nekaj nad 90 milijonov volivnih upravičencev in od teh se je volitev dejansko udeležilo le pičlih 80 odstotkov.

Volivna udeležba torej naši deželi ne dela posebne časti, prav tako ne naši demokraciji, s katero se tako radi postavljamo, in seveda tudi ne naši državljanski zavesti in politični odgovornosti.

Neki politični opazovalec je pripomni: Tudi tisti, ki se niso pobrignili za vpis v volivni imenik, tudi tisti, ki so to storili, pa niso šli volit, so volili, volili na svoj način. Pri nas ostane volivec lahko tudi doma in pokaže s tem svoj odnos do vlade, v deželah komunističnih diktatur to ni dovoljeno. Tam mora na volišče, tam mora glasovati, pa naj mu je prav ali ne, ali je za kandidate ali proti njim.

— Na vsakih 5 pijanecv pride povprečno v naši deželi ena pijanka.

Krščanski demokrati imenovali za predsedniškega kandidata sedanjega zveznega obrambnega ministra Gerharda Schroederja, o katerem so nekateri napovedovali, da se bo potegoval za mesto zveznega kanclerja. Za predsedniško mesto se je zanimal tudi kancler G. K. Kiesinger, pa se ni zanj javno potegnil.

Vloga Balkanskega pakta v Titovi zunanji politiki

CLEVELAND, O. — Zadeva ne bi bila zanimiva, ako ne bi opozorila, da človek ne sme biti prehitel v svoji sodbi, da se ne bi moral prevečkrat ugrizniti v jezik. To se je pripetilo Titu z Balkanskim paktom.

Ko je l. 1948 Stalin vrغل Tita iz rdečih tovarišij, je ob enem odpovedal tudi vse pogodbe z njim. Tito je postal naenkrat čisto osamljen, komunistični svet ni maral zanj, svobodni svet pa ni mogel razumeti, kaj se godi za železno zaveso. Osamljenost je bila Titu zelo zopna, zato se je oziral po zaveznikih. S pomočjo svobodnega sveta je počasi skoval Balkanski pakt, vojaško zvezo med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. Ker sta Turčija in Grčija tudi članici NATO, so NATO države gledale, da Turčija in Grčija nista prevzeli napram Jugoslaviji nobene obveze, ki bi nasprotovale njihovim (NATO) obvezam napram jugoslovanskim zaveznicam. Balkanski pakt je bil po dolgih poga-

janjih podpisan v maju 1954 na Bledu. Pa se je zgodilo, da je leta 1955 primahal Hruščev v Beograd in se spovedal Tita. Rusija in Jugoslavija sta se zopet sprijateljili. V tem trenutku je Tito mislil, da mu Balkanski pakt ni več potreben, zato je začel govoriti, da je pakt "mrtev". Ni ga pa formalno odpovedal. Grčija in Turčija sta Titove izjave vzeli na znanje in molčali. Tako je Balkanski pakt lepo počival v ledenici kar do letošnjega leta.

Vdor ruskih in satelitskih čet v Češkoslovaško je zopet popolnoma skalil vodo med Moskvo in Beogradom. Od obeh strani letijo očitki in grožnje, ki so Tita začele vznemirjati. Ozrl se je okoli sebe in videl, da je zopet osamljen. Njegova "tretja sila", ki naj bi obstojala iz neopredeljenih držav, je kar mimogrede skopnela. Nekateri med njegovimi prijatelji so potegnili z Moskvo, drugi s Prago, največ jih je pa ostalo nevtral-

Hanoi je počelvoril prevoz čel in oskrbe

SAIGON, J. Viet. — Ameriški vojaški viri trdijo, da je Severni Vietnam v času po končanju napadov nanj počelvoril pošiljanje vojaštva in oskrbe proti meji. Preje je bilo povprečno na poti dnevno okoli 100 tovornjakov med 17. in 19. vzporednikom, sedaj jih je povprečno 400. Severni Vietnamci so popravili večino mostov na tem predelu in spravili tudi ceste v zasilni red.

Nekateri vojaški tovornjaki gredo sicer v Laos, toda večina vozi svoj tovor v neposredno bližino Demilitarizirane cone. Veliko vprašanje je, kaj bodo rdeči storili v naslednjih dneh, je dejal k temu položaju visok ameriški oficir. Morda bo prešlo 10 dni ali celo več, predno bo slika jasna, je dejal ta oficir.

Ponovna kršenja Demilitarizirane cone niso tolikšna, da bi mogla za zdaj sprožiti obnovo napadov na sam Severni Vietnam, sprožila pa so močne napade na rdeče položaje v sami coni.

Sihanuk pripravljen izpustiti 11 ameriških vojakov

SIHANOUKVILLE, Kamb. — Razmejitev med Južnim Vietnamom in Kambodžo ni zmeraj in povsod dobro označena. Tako je 11 naših vojakov nehoti in nevede v čolnu zaplulo preko meje. Zajela jih je kambodžanska obmejna straža.

Princ Sihanuk je iz tega napravil velik cirkus in napadal ameriški "imperijalizem". Sedaj se je mož umiril; rekel je tujim časnikarjem v pristanišču Sihanoukville, da je pripravljen dati svobodo 11 našim vojakom, ako mu Johnson da "osebno in direktno jamstvo", da ameriški vojaki ne bodo "vdirali" v Kambodžo.

Kot se vidi, princ želi dobiti osebno pismo predsednika Johnsona, da se bo lahko bahal z njim v vzhodni Aziji. Njegovega osebnega ugleda taka taktika ne bo dvignila.

Če še niste naročnik AMERIŠKE DOMOVINE, postanite še danes!

NATO SVARI SOVJETIJO

Po treh dneh posvetov so zunanji, finančni in obrambni ministri držav članic Severno-atlantske obrambne zveze objavili v zaključnem svrtilu svoje sklepe, nastale na temelju položaja, ki ga je ustvarila sovjetska zasedba Češkoslovaške. NATO je posvaril Sovjetsko zvezo pred vsakim nasilnim nastopom proti katerikoli državi vse od Severnega Ledenege morja pa do Srednjega vzhoda.

BRUXELLES, Belg. — Sredi preteklega tedna so se zbrali tu zunanji, obrambni in finančni ministri držav članic NATO na izreden posvet v zvezi s položajem, ki je nastal za NATO po sovjetskemu vdoru v ČSR v preteklem avgustu. Posvetovanja so se vršila tri dni. Na splošno so zastopniki vseh držav članic izjemo Francije, ki se je umaknila iz vojaškega sodelovanja, zavzemali odločnejše stališče v odnosih do Sovjetske zveze kot v preteklosti in se odmikali od pomirjevanja z njo.

Ameriški obrambni tajnik je predložil, naj bi zavezniki v slučaju kakega novega sovjetskega sunka proti zahodu izvedli "sva-rilno atomsko eksplozijo" in pokazali dovolj jasno, pa vendar v omejenem obsegu, da se bodo poskusu uprli s silo, če ga Moskva ne bo sama ustavila.

Državni tajnik Dean Rusk je zagotovil zaveznike, da Združene države ne bodo spremenile svojih odnosov do Evrope pod novo administracijo, Moskvo pa je posvaril s opozorilom na važnost, ki jo polagajo ZDA na Avstrijo in Jugoslavijo v pogledu varnosti NATO. Opozoril naj bi bil Moskvo tudi, da bodo posledice morebitnega nastopa proti Rumuniji "resnejše", kot so bile v slučaju ČSR.

NATO odgovoril na "moskovsko doktrino"

V zaključnem poročilu so članice NATO odgovorile na takozvano moskovsko ali Brežnjevo doktrino, s katero zagovarja Moskva svoj nasilni nastop proti ČSR. "Jasno bo vsak sovjetski poseg, neposreden ali posreden, ki se bo tikal položaja v Evropi ali v Sredozemlju, ustvaril mednarodno krizo s težkimi posledicami," pravi poročilo. Sicer ne

navaja nobene države, toda pove dovolj jasno, da gre za vsako spremembo v Evropi in Sredozemlju. NATO je v tem poročilu poudaril znova svoj izrazit obrambni značaj in trdno voljo preprečiti vsako reševanje mednarodnih sporov z vojaško silo.

"Stališče sovjetskega vodstva, da obstoja pravica intervencije v razmere drugih držav, ki so smatrane kot del "socialističnega občestva", je v nasprotju z osnovnim načelom listine Združenih narodov, je nevarno za varnost Evrope in je nujno vzbudilo težko zaskrbljenost," ugotavlja NATO.

Zavezniki so sklenili okrepiti oborožene sile NATO v Evropi in povečati svoje obrambne napore. Vse načrte o zmanjšanju, ki so bili izdelani pred sovjetskim vdorom v ČSR, so sklenili opustiti in celo nekoliko obseg oboroženih sil povečati, ZDA so obljubile opremiti svoje letalske sile v Evropi z novimi F4 Phantom jet lovskimi letali, vrniti tja "na vaje" dve brigadi 24. divizije, ki so ju pripeljali domov, in opremiti obrambo Evrope s tehničnimi napravami, ki so se izkazale v Vietnamu.

Praga, ČSR. — Centralni komitet KP ČSR je na svojem zasedanju, ki se je začelo v četrtek, pa se včeraj končalo, ustanovil posebni "izvršni odbor" Prezidijske Centralnega komiteta z 8 člani. Načelnik tega je A. Dubček, ki je ostal tudi še dalje načelnik Prezidijske in glavni tajnik KP. V njem so še O. Cernik, J. Smrkovsky, L. Svoboda, G. Husak, E. Erban, S. Sadovsky in L. Strougal. Razen Dubčeka je edini odločni zagovornik večje svobode J. Smrkovsky, Husak in Strougal sta za "stvarno", mirno pot, vsi ostali pa so pristaši prožnosti.

SAIGON, J. Viet. — Vladne čete so dobile v klesče rdeči bataljon, ki je napadel glavni stan 51. južnovietnamskega polka. V napadu in temu sledečih bojih je bilo pokončanih 206 rdečih, med tem ko je imela vladna stran 12 mrtvih in 72 ranjenih. — Vladne čete pritiskajo od vseh strani na Mt. Coto v Mekongovi delti kakih 100 milj jugozahodno od Saigon, kjer se rdeči drže že ves čas, od kar so začeli boji proti vladi. Pretekli napadi na to postojanko so spodleteli, tokrat upajo, da bodo uspešni.

PHNOM PENH, Kamb. — Vlada Kambodže je obdolžila zavez-

Iz Clevelanda in okolice

Pri Belokranjcih je bilo prijetno—

Kljub dežju se je odzvalo vabilu Belokranjskega kluba na martinovanje v Slovenskem domu na Holmes Avenue preteklo soboto zvečer izredno veliko rojakov in rojakinj. Dvorana je bila nabito polna. Po obilni, okusni večerji so nastopili "Veseli Slovenci" namesto v običajnih gorenjskih narodnih nošah v čast večera in prirediteljev v belokranjskih. Seveda so bili navdušeno sprejeti in pozdravljeni. Večer je bil prijeten, živahen in poln življenja. Med številnimi gosti so bili tudi glavni predsednik KSKJ Joseph Nemanich s soprogo, glavni tajnik KSKJ Louis Zeleznikar s soprogo iz Joliet, Ill., in predsednik ADZ John Susnik s soprogo, sinom in snaho. Belokranjecem k lepi družabni prireditvi čestitke!

Sele čez par dni—

Danes bi moral začeti redno voziti na Hopkins letališče od Terminal Towerja "rapid". Začetek rednega prometa so morali odložiti zaradi težav v električni napeljavi, ki jih je povzročila slabo vreme. Za popravilo potrebujejo vsaj 16 ur lepega vremena. Vožnja iz mesta na letališče ali od tam v mesto bo stala 35¢.

Rojenice—

Mr. in Mrs. Jack Godinich, 30421 Forest Grove Dr., Willowick, O., se je rodil 12. novembra v Euclid General bolnišnici prvi otrok, deklica. S tem sta postala Mr. in Mrs. Joseph Brodnik s 1063 E. 69 St. prvi stari oče in stara mati, Mr. in Mrs. Frank Godinich z E. 76 St. pa petič. Mrs. Jennie Luzar s 426 E. 272 St. je postala šestič pramati. Deklico so krstili za Susan Thereso. Čestitamo!

Presežek v plačilni bilanci

WASHINGTON, D.C. — Zakladni tajnik H. H. Fowler je objavil pretekli teden, da so ZDA v tromesečju julij-september dosegle prvič v treh letih presežek v zunanji plačilni bilanci. Znašal je sicer le 35 milijonov, toda kaže, da okrepi, ki jih je vlada uvedla za doseglo izravnave plačilne bilance, le delujejo.

nike, da so njihovi patrolni čolni streljali na kambodžanske kmete z južnovietnamske strani Giang Thanh reke preteklo soboto in pri tem ubili 9 žensk in 3 otroke, 6 drugih oseb naj bi bilo pa ranjenih.

WASHINGTON, D.C. — V vladnih krogih prevladuje prepričanje, da bo v kratkem dosežen sporazum z vlado Južnega Vietnama o nadaljevanju razgovorov v Parizu. Vse kaže, da bo saigonsko delegacijo v Parizu vodil podpredsednik republike Nguyen Cao Ky.

VARSAVA, Poljs. — Kongres Poljske Komunistične partije je pokazal, da si je V. Gomulka v zadnjih mesecih utrdil položaj. Njegov tekmeč V. Moscar ni uspel doseči polno članstvo v prezidiju Centralnega komiteta, ostal je le namestnik. Gomulka, katerega položaj je izgledal spomladaj precej omajen, je s podporo Rusov svoj položaj okrepil in je zopet trdno v sedlu. V svojem govoru je tudi poudaril, da je odločen iti z Moskvo skozi drn in strn.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0428 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NABOČNINA:

Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Kanado in deželo izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 223 Monday, Nov. 18, 1968

Nixon in Johnson

Prehodna doba, ko oblast prehaja od starega predsednika na novo izvoljenega in ki traja dva meseca in pol, je v ameriški politiki podobna megli. Dosledno bi namreč bilo, da se to prehod razvija po dogovoru, brez trenj in raznih skritih misli, ki so večkrat le plod strahu, največkrat pa posledica običajne upravne zanikarnosti. Zato v teh tednih nastajajo zmeraj govorice, čenče, domneve, ugibanja, ki izpolnjujejo politično praznino; stari predsednik mora namreč hitreje zaključevati svoje posle, kot jih novi po stvarnem položaju more sproti prevzemati.

Ta težava se da premostiti s tem, da oba predsednika imenujeta svoje zaupnike, ki v njihovem imenu oddajajo oziroma prevzemajo posle. To se godi tudi sedaj, ima pa le manjši pomen. To prevzemanje, odnosno oddajanje poslov bi namreč lahko imenovali le upravno, birokratično, rutinsko ali kakor hočete, ne bi mu pa mogli dati značaj političnega dela. Tako delo je praviloma pridržano le staremu in novemu predsedniku. Ta dva sta tudi v prehodni dobi ostala to, kar sta bila v volivni borbi, pa naj se po volitvah še tako prijazno smehljata. Zato morajo biti ob vsakem prehodu oblasti posebni razlogi za vzajemno sodelovanje obeh predsednikov, bivšega in bodočega.

Takih razgovorov ni zmeraj ob vsakem prehodu oblasti. Pred 16 leti jih ni bilo, zato stikov med Eisenhowerjem in njegovih prehodnikom Trumanom ni bilo. Vse, kar je bilo treba opraviti za prehod, so opravili uradniki, ne politiki. Kot pravilo velja, da pobudo za take stike da lahko le novi predsednik, ne pa njegov predhodnik. Predhodnik pač likvidira svoje poslovanje in mu stiki pravzaprav niso potrebni, ako jih ne želi tudi druga stran.

Letos kaže, da se l. 1952 ne bo ponovilo. Nixon je poskrbel, da se je s Humphreyjem čim prej pokazal na televiziji, ni tudi odlašal z osebnim obiskom v Beli hiši. Da mu da družabni značaj, je pripeljal s seboj še svojo ženo. Pa je to bilo le slabo zagrinjalo za prave razgovore, ki sta jih imela oba politika. O njih nismo zvedeli kaj prida verodostojnega, navezani smo torej na domneve, kaj je naglano Nixona, da je šel tako kmalu na obisk v Belo hišo. Kar je resnih domnev, se morajo opirati na stvarnost. Kaj je torej imel Nixon pred očmi, ko je šel v Belo hišo?

Najprvo gotovo ni pozabil, kako je zmagal on in kako je pred 4 leti zmagal Johnson. Predsednik, ki ni zmagal s standardno večino, to čuti na vsakem koraku. To smo videli v slučaju Kennedy. Žal se je Kennedy na to premalo oziral, zato je bil njegov režim zmeraj v težavah. Nixon je prevelik politik, da bi napravil podobno napako, zato išče prijatelje — trajne inčasne, kjer jih le upa in more najti. Čeprav dobro ve, da mu more Johnson največ koristiti le par mesecev, pozneje pa le z nasveti, ni vendarle hotel opustiti te prilike in obiskati Johnsona.

Druga skrb novega predsednika Nixona je njegova ambicija, da bi po 4 letih rad zopet kandidiral in zmagal. Podlaga za to je treba pripravljati takoj. Johnson je na to prepozno mislil in to mu je pomagalo do poraza pred samo volilno bitko. Nixon ni tak, misli leta naprej.

Katere se trenutno največje ovire za kandidacijo v l. 1972? Vojskovanje v Vietnamu, trenja med rasama, pomanjkanje osebne varnosti v naših mestih in draginja, da ne dodajamo perečih nalog naše socialne politike. Trenutno najvažnejša je seveda vojna v Vietnamu.

Tu mu Johnson lahko veliko pomaga brez posebne politične odškodnine. Tudi Johnson je namreč zelo zainteresiran na hitrem in častnem koncu vojskovanja v Vietnamu. Oba predsednika imata torej iste želje in cilje. Zakaj ne bi sodelovala? To drži v načelu, v praksi je pa stvar drugačna. Johnson si je že izbral svojo pot, kako priti do miru, ni pa prisegel nanjo. Mi je predvsem na tem, da se pokaže mir na obzorju do 20. januarja in da bo mir imel vsaj privid častnega konca vojne. Verjetno ima Nixon iste cilje, toda ni tako vezan na 20. januar, kot je Johnson. V tem se politični interesi obeh predsednikov razlikujejo. Johnsonu ne more biti na primer vseeno, ali naj le on v teh dveh mesecih prevzame za deželo vsa bremena za mir, dočim bi mir sklenil Nixon, pri čemur bi njegov režim lahko trdil, da je za vso pogajanja odgovoren le predhodnikov režim. Tu se lahko pojavijo močna trenja med Johnsonom in Nixonom.

V tej prehodni dobi bodo postali zelo kočljivi tudi stiki s saigonskim režimom. Ameriška taktika bo nihala med politiko močne roke in politiko popuščanja. Ali se bosta na tem področju strinjala oba predsednika pri vsakem koraku? Že se je sprožilo vprašanje, kdo naj vodi pogajanja v Saigonu in Parizu. Oba predsednika se bosta morala sporazumeti tudi na metodo pogajanj, pri čemur bosta stala močno pod vplivom svojih svetovalcev, posebno Nixon. Ali ne bosta trčila skupaj tudi značaja obeh politikov, saj je

znano, da je Johnson človek hitrih akcij, dočim Nixon rad premišluje. Nixon lahko premišluje, ker ima 4 leta pred seboj, ne pa Johnson, ki ima le še dva meseca.

Kar se bo godilo med Nixonom in Johnsonom, bo zavito v uradno temo. Niti sadov ne bomo zvedeli v tako jasni obliki, kot bi bilo treba. Bodo ostali skriti, da jih ne zve komunistična stran. Naša javnost tega ne bo razumela in bo sitnarija. V Hanoi bo okolica Ho Či Minha skrbno pazila na vsak znak, ki bi osvetlil odnose med Johnsonom in Nixonom. Skušala bo vsak znak izkoristiti za svoje namene, pri tem ne bo varčevala s časom, ako ne bo prišla do nepričakovane zaključka, da je boljše pospešiti razgovore z Johnsonom, kot se pripraviti z Nixonom in njegovimi kraljici.

Stiki med Johnsonom in Nixonom bodo torej v prehodni dobi gotovo izredno politično zanimivi. Žal bomo o njih zvedeli le malo resničnega, zato pa slišali dosti čenč.

V Washingtonu govorijo mnogo tudi o možnosti koalicijske federalne administracije. Mislimo, da se to ne more uresničiti. Razlog je zelo preprost. Za vsako koalicijsko vladanje je potrebna tudi koalicijska politika, torej koalicija med demokrasko in republikansko politiko. Do te ne more priti tudi takrat, kadar bi jo želela oba predsednika. Proti taki nameri se bo namreč takoj uprla sedanja KKK koalicijska konservativnih južnih demokratov in kongresnih republikancev, ker bi v predsedniški koaliciji videla tekmovalko z njo samo. Predsedniška koalicija in KKK koalicija bi prišli že prvi trenutek v spopad, ki bi se končal le s porazom in ne s kompromisom.

BESEDA IZ NARODA

Pisma z obiska dr. Mihe Kreka, predsednika NO za Slovenijo, pri rojakih v Argentini

I.
BUENOS AIRES, Arg. — Slovenska izseljenska javnost v Argentini je še vsa pod močnim vtisom velikih narodnih slavnosti, ki so bile v Buenos Airesu za proslavo 29. oktobra, ki je letos tudi 50letnica slovenske svobode in prve slovenske vlade, ter dan slovenske zastave.

Osrednje proslave v Buenos Airesu je pripravil poseben pripravljalni odbor s predsednikom Milošem Staretom na čelu. Vse mu narodnemu slavlju v Argentini je pa dala poseben poudarek in pomen navzočnost predsednika NO za Slovenijo dr. Mihe Kreka.

SPREJEM NA LETALIŠČU

Predsednik NO dr. Miha Krek je prišel v Buenos Aires na povabilo Slovencev v Argentini v ponedeljek, dne 21. oktobra, popoldne. K njegovemu sprejemu na letališču v Ezeizi je prišlo nad sto Slovencev. Gospe učiteljice slovenskih šol so pripeljale tudi nad sto slovenskih otrok v narodnih nošah in s slovenskimi zastavicami.

Dr. Krek je ob prihodu izrekel dobrodošlico predsednik pripravljalnega odbora Miloš Stare, otroci so mu izročili več šopkov nageljnov ter zapeli v pozdrav več slovenskih pesmic. Predsednik NO se je z vsemi rokoval in pozdravil.

POLOŽITEV VENCA PRED SPOMENIKOM PROTIKOMUNISTIČNIM ŽRTVAM

Dr. Krek ga je položil še istega dne kmalu po prihodu v Slovensko hišo, v spomin vsem tistim Slovincem, ki so žrtvovali svoja življenja za slovensko svobodo. S tem pietetnim dejanjem je začel svojo dejavnost ob svojem prihodu med Slovence v Argentini.

Po položitvi velikega lovorjega venca s slovenskim trakom je v spomin slovenskim žrtvam spregovoril te-le besede:

Ko začnemo slovensosti 50-letnice narodnega osvobodjenja, se najprej hvaležni spomnimo vseh pokojnih, ki so delali in žrtvovali, da bi slovenski narod srečno živel in uspešno napredoval v čim popolnejši neodvisnosti in svobodi.

Pred 50 leti so Slovenci — sičler tvegajoč smrtno nevarnost — skoraj brez žrtve življenj — prelomili tisočletne vezi z Avstro-Ogrsko, ki nam ni hotela priznati narodne individualnosti in dostojanstva. Ustanovili so narodno državo po svoji svobodni odločitvi.

Tedaj nihče ni mogel slutiti,

da bo v naslednjih 50 letih vihar revolucije in državljanske vojne terjal desetisoče smrti in desetletja politične sužnosti.

Osvobodilno dejanje pred 50 leti pa zaradi pretežke zgodovine zadnjih 25 let ni manj veličastno. Le ustvarjalcem, ki so narodno svobodo v stoletjih klesali in jo v dopolnjenem času oblikovali, se je pridružila v zboru nesmrtnih krona tisočih in tisočih narodnih mučencev.

Tudi v sedanje naše življenje prebiskuje še odvisni solza mater, tudi vanj padajo sence mrkih obrazov očetov ob spominu na sinove in hčere: domobrance, četnike, vaške stražarje, oficirje in vojake jugoslovanske vojske v domovini, Sokole in Slovenske fante, ki so se tedaj bili na barikadah brambe svobodne Slovenije. Slovenska rast je napojena s srčno krvjo popolne žrtve, množične žrtve. In nešteti so, ki jih je pomorila fašistična justica, ker so bili v službi sloveskega poslanstva. Končno, pa zato nič manj važno, je treba z vso pieteto reči, da so bili tudi v vrstah partizanstva resnični in iskreni slovenski borci, ki so umrli, ali pod strelom komunistov ali okupatorjev na daritvenem oltarju slovenske svobode.

V slovensko življenje sveti plamen neomejene ljubezni do svobode in neugnanega hrepenenja po svobodi za naš rod in domovino.

V pobožnem spoštovanju hvalimo Stvarnika za vse, ki nam jih je dal, da so nosili križ sloveskega skupnega narodnostnega življenja. Na nove napore in nove žrtve pripravljani ga prosimo, naj iz zgledov teh pokojnih vzcveteva vedno znova po vsej Sloveniji, med vsemi Slovenci v domovini in v svetu, škrlat nove ljubezni do novega osvobodjenja, dokler ne bo vzšlo sonce v dan, ko bo svoboden naš človek in ves naš rod na svoji zemlji svoj gospod.

TISKOVNA KONFERENCA DR. KREKA

Pripravljalni odbor je pred velikimi narodnimi slavnostmi pripravil tudi veliko tiskovno konferenco dr. Mihe Kreka s predstavnik argentinskega tiska. Bila je v četrtek, 24. oktobra, ob sedmih zvečer v Slovenski hiši. Zanj je bila pripravljena velika dvorana. Skupno s tiskovno razstavo, ki sta jo pripravila ga. Bara Remec ter Ivan Bukovec. Poleg njiju so na njej še zastavljali svoje umetnine slikarji Metka Zirovnikova, Andrej

Makej, France Papež ter kipar France Ahčin.

Poleg likovne razstave je bila s tiskovno konferenco združena tudi razstava knjig slovenskih založb v Buenos Airesu ter listov in revij. Posebno značilnost tiskovni konferenci je pa dajala bibliofilska izdaja v sto numeriranih izvodih prvi treh spevov velike Hernandezove pesnitve Martin Fierro v prevodu dr. Tineta Debeljaka, ki so jo dobili brezplačno za spomin vsi udeleženci konference. Prav tako je pomen dr. Krekove tiskovne konference dvignila najnovejša velika monografija o dr. Janezu Evangelistu Kreku, ki je izšla prav za letošnje narodne proslave v Argentini. Napisal jo je za Ivanom Dolencem najboljši krekolog med Slovenci vseuč. prof. dr. Vinko Brumen.

Buenos Aires je veliko, skoro osem milijonov, moderno mesto, ki ima vsak dan na obisku znane osebnosti svetovnega političnega, gospodarskega, kulturnega in znanstvenega življenja ter udeležtvovanja. Ni dneva, da listi ne bi bili povabljeni na tiskovne konference z njimi. Zato so bili nekateri med Slovenci zaskrbljeni, če bo dr. Krekova tiskovna konferenca uspela ali ne. Se pravi, ali bodo veliki tukajšnji listi smatrali dr. Kreka za tako pomembno osebnost, da bi razgovor njihovih predstavnikov z njim mogel zanimati argentinsko ter ostalo javnost v svetu, do koder sega vpliv teh listov. Izkazalo se je, da največja buenosairska lista kot La Prensa in La Nacion v dr. Kreku gledata pomembno slovensko in jugoslovansko politično osebnost, kot demokrata in borca za svobodo svojega od komunizma zaslužnjega naroda. Zato sta oba navedena lista poslala na tiskovno konferenco svoja urednika in fotoreporterja. Zastopani pa so bili tudi še drugi buenosairski prav tako veliki dnevniki kot n. pr. La Razon Clarin, Cronica in katoliški tednik Esqui. Od Slovencev so bili nanjo povabljeni najvidnejši oblikovci slovenskega življenja.

Tiskovno konferenco je vodil g. Jože Kosiček, dr. Krekov sošolec ter dolgoletni osebni in politični prijatelj ter sodelavec.

Za osnovo razgovorov na tiskovni konferenci je dr. Miha Krek pripravil dva referata. V prvem je argentinske časnikarje seznanil z bojem slovenskega naroda za svojo svobodo od leta 1848 do osvoboditve leta 1918. Drugi dr. Krekov referat se je pa nanašal na sedanjo slovensko politično stvarnost ter je dr. Krek predstavnik argentinskega tiska opozarjal na dvoličnost Titove politike med Washingtonom in Moskvo. Naglašal je, da je Tito za dobro plačilo popuščal kjerkoli je bilo treba in v vsem, le v enem ne: "oblasti ne deli z nikomur. Oblast ima s svojo partijo vedno sam in edini. Svoboda političnega združevanja in delovanja je v Sloveniji in v celi Jugoslaviji popolnoma zatrta, nastop kake politične skupine je izključen in nemogoč. Vsak poskus združevanja ljudi v politične namene pomeni najkrajšo pot v ječo. Titova policijska država je izključna domena njegovih komunistov."

V nadaljnjem je dr. Krek časnikarjem razlagal dve težki boleznici Titovega komunističnega režima: težave z gospodarsko reformo ter nezadovoljstvo v Sloveniji in na Hrvaškem zaradi gospodarskega izrabljanja s strani zvezne uprave. Opozarjal jih je tudi na najnovejši Titov zakon, ki po sovjetski zasledbi Češkoslovaške, ki namerno povečuje vojno psihozo ter jo izrablja za utrjevanje oblasti partije nad narodi Jugoslavije.

Po teh referatih je predsednik NO za Slovenijo odgovarjal na vprašanja časnikarjem ter jim dajal vsa pojasnila, ki so jih želeli.

O tiskovni konferenci dr. Mi-

VESTI IZ SLOVENIJE

V Pragi da, v Ljubljani ne

Ljubljansko Delo je posvetilo petdesetletnici obstoja češkoslovaške republike mnogo pozornosti in se je spominjalo s toplimi besedami. Takole smo brali: "Češkoslovaški narodi slavijo 50-letnico ustanovitve republike. Letos praznujejo prvič po vojni 28. oktober tako slovesno, saj je poprej veljalo, da je republika, ki je bila ustanovljena pred 50 leti, le meščanska tvorba. Sedaj, ko so dobili dogodki ves svoj zgodovinski in družbeni pomen,

he Kreka so poročali vsi listi, ki so imeli svoje predstavnike na njej. Objavljali so tudi slike z nje. O njej so poročale tudi tadijske in televizijske postaje. J. Kr.

Delo Misijonskega krožka

BIWABIK, Minn. — Naš ženski Misijonski krožek je imel svoj prvi ustanovni sestanek 29. decembra 1967 v hiši g. Jožeta in ge. Silve Dolenc, ki sta nam dala na razpolago prostor še za nadaljne sestanke, katere imamo mesečno.

Za naš Misijonski krožek smo izvolile odbor z go. Anico Tushar na čelu. Sestanki so zelo zanimivi in družabni, zato je tudi udeležba vedno dobra.

Na povabilo predsednice ge. Anice Tushar smo se na letošnjo misijonsko nedeljo gilbertski rojaki zopet zbrali, da se prav posebnim spominom naših slovenskih misijonarjev in misijonark in da obenem proslavimo 100-letnico smrti svetniškega kandidata škofa Ireneja Friderika Barage.

Krasna sončna nedelja je pripomogla, da je prišel vsak, kdor le ni imel posebnega zadržka. V cerkvi smo imeli slovesne petlitacije z blagoslovom, nato pa primeren spored v dvorani, kjer nas je pričakovala velika Baragova slika, vsa okrašena s svežim cvetjem. To je preskrbel g. Vilko Kuntara, ki nam vedno rad pomaga, posebno če je v božjo čast.

Članice smo še pohitele s prodajo srečk. Nato je gospa Anica Tushar otvorila sestanek in sledila je duhovna misel č. g. Janeza Sušteršiča. Č. g. Jože Vovk pa je posvetil svoj govor škofu Baragi in njegovim sodelavcem, ki so misijonarili tudi po Minnesoti. Polagal nam je na srce, da po svojih močeh skušamo pomagati, da škof Baraga čimprej doseže čast oltarja. Nato je sledil govor č. g. Janeza Dolšina.

Gg. Kuntara in Frank Gruden sta nam nato zaigrala na citrah in kitari, sledilo je predvajanje magnetofonskega traku in besede č. g. Homerja, zadnjega Baragovega sodelavca, ki je svoja zadnja leta preživel na St. John's kolegiju v Collegeville v Minnesoti. Trak je bil posnet pred petnajstimi leti, ko so č. g. Homerja obiskali naši rojaki, č. g. Dolšina, g. Kuntara, g. Stane Ferkul in g. Franci Medved. Č. g. Homer je bil takrat kljub visoki starosti še zelo živahen v pogovoru, kot je razvidno iz traku. Na željo obiskovalcev je č. g. Homer izmolil indijanski oče-naš.

Razdelili smo nagrade. Angela Intihar iz Eveletha je dobila G.E. likalnik in prevleko za likalno desko, ga. Pepca in g. Janez Gruden sta prispevala za nabavo te nagrade. Ne smemo pozabiti članice Misijonskega krožka, ki so prodajale listke. Izredno požrtvovalni sta bili ga. Marija Bajda in ga. Milka Škorjanec.

Tudi skupnega petja ni manjkalo, tako da smo zaključili sestanek s pesmijo.

Kristina Medved

pa slave 28. oktobra kot dan, ko je dobilo ljudstvo Češkoslovaške svobodo, samostojnost in neodvisnost... Predsednik Svoboda, oblečen v uniformo armadnega generala, je opozoril na zgodovinske in druge razmere ob nastanku Češkoslovaške in govoril o petdesetletnem razvoju. Izrekel je priznanje za zasluge, ki jih imajo za republiko, nekdanjim predsednikom države Tomazu Masaryku, Edvardu Beneš, Klementu Gotwaldu in Antoninu Zapotockemu."

29. oktobra 1918, torej prav takrat pred 50 leti je bila v Ljubljani sestavljena prva slovenska vlada in oklicana samostojnost slovenskega naroda. Brez tega dejanja bi bili bržkone Slovenci izgubili za vselej možnost za uveljavljanje svojih pravic kot suverene naroda. Brez 29. oktobra bi ne bilo prišlo do poznejše Jugoslavije v sedanji obliki, Slovenci bi ostali razdeljeni med tri države: Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Zgodovina Slovencev kot samostojnega naroda se torej ne pričinja s 1. decembrom 1918, ko smo se vključili s Srbijo v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, niti ne z 29. novembrom 1918. Naravno bi bilo zato, da bi slovenski komunisti, ki so našli v svojem dnevniku Delo tako tople besede za češkoslovaški 28. oktober 1918 in za ustanovitelje te države Masaryka in Beneša, prav tako proslavili tudi 29. oktober 1918 ter moške kot so bili dr. Janez Evangelist Krek, dr. Anton Korošec ali škof dr. Anton B. Jeglič, ki so nemalo pripomogli k izstopu iz avstroslovske monarhije in k ustanovitvi prve slovenske vlade v Ljubljani, s hvaležnostjo omenili.

Toda ne! Kar velja za Prago, se ne sme povedati v Ljubljani. V Ljubljani se ves čas po vojni 29. oktobra ne sme praznovati, ker se vedno velja, da je bila slovenska vlada pred 50 leti le "buržoazna" tvorba in nič več. Za slovenske komuniste 29. oktobar še vedno ne velja za dan, ko je dobilo slovensko ljudstvo svojo svobodo, samostojnost in neodvisnost. Med slovenskimi komunisti se še ni pojavil general Svoboda, ki bi bil toliko pogumen, da bi dal priznanje tvorcem slovenske suverenosti pred 50 leti. V tem oziru so sedanji vodniki v matici državi še daleč za češkoslovaškimi tovariši. Daleč za njimi pa je tudi naš slovenski zamejski tisk, ki iz čudne solidarnosti do Ljubljane ni smatral za potrebno, da proslavi 50-letnico dneva, ki pomeni afirmacijo slovenske suverenosti. Se je treba tega mar smravati ali kali?

Medtem ko je uradna Slovenija ignorirala 29. oktober 1918, pa smo v sobotni prilogi ljubljanskega Dela zasledili članek o tej obletnici, ki ga je spisal Lojze Ude, v prvi Jugoslaviji odločen borec zoper beograjski centralizem. Njegove misli so izredno tehtne in zanimive ter se bomo k njim še vrnili, zaključimo jih s povzemanjem: "Prav je, da se spominjamo 29. oktobra 1918 tudi v socialistični Jugoslaviji kot dneva osvoboditve izpod tisočletnega nemškega gospodstva in kot začetnega dneva siroke, čeprav kratkotrajne politične svobode slovenskega naroda."

ČEMU SE SMEJE DOMA

V vinu je prav toliko čiste resnice kot čistega alkohola.

Zalostno je, da največkrat osli poberejo levje dežele.

Teško je satire pisati, a še težje jih je podpisati.

POGLED NA LADJE — Fotograf je posnel del pristanišča v Chicagu skozi velikanski kolobar žice na bregu. Chicago ima obsežno pristanišče ob Michiganskem jezeru, ki ga redno obiskujejo tudi tuje ladje po vodni poti sv. Lovrenca.

